

חוברת הדרכה למטופלת בכימותרפיה

מטופלת יקרה,

אנו עושים כל שביכולתנו על מנת לסייע לך להרגיש טוב יותר, פיזית ונפשית.

דפי הסבר אלו הוכנו עבורך, כדי להקל עלייך בעת הגעתך לבדיקות ולטיפולים במרכז הרפואי וולפסון.

אנו מתחייבים להעניק לך טיפול אישי ומקצועי ברמה הטובה ביותר. אנו כאן עבורך, אנא פני אלינו בכל עניין.

מבנה המחלקה לגינקולוגיה אונקולוגית:

אנו במחלקה לגינקולוגיה אונקולוגית מטפלים במחלות הסרטן שפוגעות באברי המין הנשיים כגון סרטן שחלה, סרטן רחם, סרטן צוואר הרחם וסרטן הפות והנרתיק.

הטיפולים הכימותרפיים ניתנים או במסגרת המחלקה הממוקמת במחלקת נשים בקומה 1 בבניין האשפוז (טיפול הדורש מתן ממושך של תרופות ונוזלים) או במסגרת המכון האונקולוגי שנמצא בבניין מרפאות החוץ, קומה 2, מול מרפאת נשים.

המחלקה פועלת 24 שעות ביממה וטיפולים כימותרפיים ניתנים בה בימי א'-ד' הטיפולים במכון האונקולוגי ניתנים בימים א' ו-ג' בין השעות 7:30 ל 15:00. למטופלות מוגשת ארוחת בוקר בין השעות 9-10, ארוחת צהריים בין השעות 13-14.

במחלקה ובמכון האונקולוגי ישנו מטבחון לשירות המטופלות, שניתן להכין בו שתייה קרה וחמה. הטיפולים ניתנים בתוך החדרים שבהן מוצעות כוסאות נוחות למטופלים, או מיטות לפי העדפה. כמו כן מוצעים שירותי טלוויזיה וסיפריה.

שירות תמיכה תזונתית :

ניתן לקבל ייעוץ ע"י תזונאית אשר דואגת לתת תמיכה תזונתית לחולים אונקולוגים ומתן העשרות ותוספי מזון.

שירות פסיכולוגי:

שרות פסיכולוגי ניתן על ידי גב' אירית שילה פורמן, פסיכולוגית קלינית בכירה בעלת מומחיות רבה בתחום האונקולוגיה

שירות עובדות סוציאליות:

במחלקה ובמכון עובדות סוציאליות המלוות את המטופלות מתחילת הטיפולים. תפקידן לסייע למטופלת ולבני המשפחה בקידום רווחתן ע"י מתן מידע על זכויות ושירותים הניתנים במרכז הרפואי ובקהילה.

הטיפול הכימותרפי / ביולוגי

ביום הביקור למטרת טיפול כימותרפי

יש לעבור דרך המזכירות על מנת להוציא מדבקות אשפוז עם שמך והתאריך

העדכני לאותו יום טיפול מתוכנן.

- 1) ממולץ מאד להגיע עם מלווה.
- 2) יש להצטייד בתרופות פומיות הרלוונטיות כפי שהנחתה האחות (EMEND, AKYNZO, וכו').
- 3) ממולץ להכין שאלות לאחות, דיווח על סימפטומים חריגים במידה ואירעו.
- 4) ממולץ להגיע עם אוגדן הטיפולים ולתייק את המכתב שיחרור בתום הביקור.
- 5) ממולץ להצטייד בחומר קריאה, ביגוד חם למשך זמן ההמתנה וזמן הטיפול.
- 6) בסיום הטיפול יש לוודא שקיבלת את מכתב השיחרור ותאריך לטיפול הבא.

תכנון הטיפול:

על מנת להחליט על סוג הטיפול המתאים ביותר עבורך, הרופא המטפל מתחשב במספר נתונים, כגון:

- סוג מחלת הסרטן שאובחנה אצלך
- מיקום הגידול הסרטני
- שלב המחלה
- גילך ומצב בריאותך הכללי

בהתאם למידע זה, תקבע לך תוכנית טיפול (המכונה: "הפרוטוקול הטיפולי"), שתכלול את הרכב התרופות, המינון, משך הזמן שתקבלי אותן ודרך נטילתן. מנות התרופות מותאמות בדרך כלל לשטח הגוף (מדד הנגזר מהגובה וממשקל הגוף). כשם שהטיפול מותאם לכל מטופלת באופן אישי, כך גם התגובה לטיפול היא אישית. המשמעות היא שמטופלות שונות עשויות לקבל אותן תרופות, אך ייתכן שיהיה הבדל בהרגשתן הכללית ובתופעות הלוואי שכל אחת מהן חווה.

הטיפול ניתן בדרך כלל כסדרה של טיפולים, במספר של **מחזורי טיפול** הנקראים "**קורסים**". סדרת הטיפולים ניתנת במרווחי זמן הנקבעים על-ידי הרופא על-פי התוכנית שנקבעה מראש ובהתחשב בתגובתך לטיפול ובתופעות הלוואי. ההפסקות בין הטיפולים מאפשרות לגוף להתאושש. ישנם מקרים בהם יש צורך לדחות את הטיפול הבא, לדוגמה, כאשר ערכי ספירת הדם יורדים באופן ניכר בעקבות הטיפולים.

הצוות המטפל יסביר לך על תוכנית הטיפול ועל תופעות הלוואי האפשריות. מאחר שבדרך כלל קשה לזכור פרטים רבים הכרוכים במידע חדש, כדאי לכתוב את עיקרי הדברים, או לבקש מאדם נוסף, שהנך מכיר וסומך עליו, שיהיה נוכח בזמן קבלת ההסבר. מומלץ גם לבקש מהאחות המדריכה מספר טלפון ליצירת קשר כדי לקבל מענה על שאלות שעשויות לעלות מאוחר יותר. אם אכן יהיו לך שאלות נוספות, כדאי לרשום אותן ולשאול את הצוות המטפל בטלפון או בביקורך הבא.

במשך תקופת הטיפול הכימי נערך אחריך מעקב רפואי צמוד. מעקב זה כולל: בדיקות גופניות, בדיקות דם, הערכת תופעות הלוואי ולעיתים גם בדיקות שתן ובדיקות דימות (צילום, מיפוי, פט סי-טי ועוד). לעיתים יש להפסיק או לשנות את סוג הטיפול, בהתאם להחלטת הצוות הרפואי. חשוב לדווח לצוות על תופעות הלוואי שאת חווה, כולל תופעות חדשות ובלתי מוכרות.

חשוב לזכור!

לפעול בדיוק לפי ההנחיות של הרופא המטפל שמפורטות במכתב סיכום ביקור.

מהם סוגי הטיפולים הניתנים כנגד מחלת הסרטן?

הטיפול התרופתי הניתן, מטרתו להשמיד את תאי סרטן. התרופות נחלקות לסוגים שונים כגון:

כימותרפיה - היא טיפול המורכב מתרופות כימיות (הנקראו גם תרופות ציטוטוקסיות), הניתן במטרה להרוס תאים ממאירים, כדוגמת תאים סרטניים.

ישנם עוד סוגי טיפולים כנגד מחלת הסרטן שאינם כימים, כדוגמת טיפולים הורמונליים, טיפולים ביולוגים ואימונותרפיים. במקרים רבים הטיפול ניתן כמשלב תרופות. הטיפול הכימי יכול להינתן גם בשילוב הטיפולים הנוספים שצוינו ו/או בנוסף יחד עם טיפול בקרינה.

מהן מטרות הטיפול הכימי?

לכימותרפיה ישנן שתי מטרות עיקריות:

1. הריסת כל תאי הגידול הסרטני בכדי לנסות ולרפא את החולה ממחלתה.
2. הקטנת הגידול והארכת חיים - כאשר אין דרך להשיג ריפוי מלא, כימותרפיה יכולה לצמצם את היקף הגידול הסרטני, לעכב את התקדמות המחלה או אף להביא להפוגה. במקרה כזה הטיפול הכימי ניתן כדי להאריך את חיי המטופל ולשפר את איכות חייו.

על מנת להשיג את המטרות הללו, קיימות מספר תוכניות טיפול המשלבות כימותרפיה:

- **כימותרפיה כטיפול יחיד.**
- **כימותרפיה לפני התערבות כירורגית (ניתוח) - המטרה בטיפול זה היא לצמצם את היקף הגידול הסרטני כדי שניתן יהיה להסירו בניתוח ביתר קלות, תוך מזעור הסיבוכים האפשריים, כמו למשל פגיעה באיברים סמוכים.**
כימותרפיה לפני ניתוח נקראת טיפול ניא-אדג'ובנטי (Neoadjuvant) או כימותרפיה קדם-ניתוחית.
- **כימותרפיה לאחר ניתוח - גם כשהוסר הגידול הסרטני, או רוב חלקיו הנראים לעין, קיים סיכון שתאים אחדים נשארו בגוף. המטרה במקרה זה היא להשלים את הטיפול ולהרוס גם את תאי הגידול הבלתי נראים, או את אלה שלא היתה אפשרות להסירם בניתוח. כימותרפיה לאחר ניתוח נקראת טיפול אדג'ובנטי (Adjuvant) או טיפול משלים.**

הסכמה לקבלת טיפול :

לפני מתן כימותרפיה, הרופא והצוות המטפל יסבירו לך מהן מטרות הטיפול, אילו תרופות כלולות בתוכנית הטיפול שלך (הפרוטוקול הטיפולי) ומהו אופן נטילתן. תתבקשי לחתום על **טופס הסכמה לקבלת כימותרפיה**, שמשמעותו היא שאת נותנת רשות לצוות בית החולים לתת לך טיפול כימי מסוים. אין לתת לך כל טיפול בלי שתיתן הסכמתך המודעת לכך.

חשוב לזכור!

זכותך לבחור שלא לקבל טיפול, או לבחור בטיפול אחר שהוצע לך. אם תבחר לעשות כן, הצוות הרפואי יסביר לך את משמעות ההחלטה.

מהן תופעות הלוואי האפשריות?

בעקבות הטיפול הכימי ייתכנו תופעות לוואי שונות, בהתאם לתרופות הניתנות. כל אדם מגיב באופן שונה לטיפול. **חלק מהאנשים לא יחוו תופעות לוואי כלל, אך מרבית המטופלים יחוו תופעות לוואי במידה כלשהי.** במסגרת הטיפול ינקוט הצוות הרפואי צעדים כדי למנוע או להפחית תופעות לוואי אלו. **חשוב לזכור כי רוב תופעות הלוואי הן זמניות והן תחלופנה בתום הטיפולים.**

תופעות הלוואי השכיחות הן:

- עייפות, תשישות וחולשה
- חוסר תאבון וירידה במשקל
- בחילות והקאות
- שלשול/עצירות
- נשירת שיער
- דלקות בחלל הפה
- ירידה בשורות הדם
- פגיעה עורית

לגבי תופעות הלוואי והטיפול בהן תקבלי הדרכה מפורטת מהאחות כולל דפי הסבר והדרכה.

חשוב לזכור!

אין קשר בין תופעות הלוואי - מידת הופעתן ועוצמתן - לבין יעילות הטיפול.

מצבי חירום בזמן הטיפולים ופניה דחופה לעזרה רפואית:

הטיפול הכימי עלול כאמור לגרום לסיבוכים שונים, שחלקם דורשים פנייה דחופה לבדיקת רופא, ולעתים הגעה מיידית לחדר המיון. חשוב לקבל הדרכה מפורטת מהרופא המטפל - מתי, כיצד ולאן לפנות במצבים השונים.

במידת הצורך אנא פני אל:

- מרפאת נשים טל' 03-5028490 (בשעות הפעילות 7:00-14:00)
- מחלקת נשים-אונקולוגית טל' 03-5028717/8 בכל שעות היממה
- מוקד חירום/טר"ם/מיון

להלן מספר מצבים המחייבים פניה דחופה

- עליית חום מעל ל-38°C בתקופת הטיפולים
- חשד לתגובה אלרגית שמלווה בקוצר נשימה, פריחה נודדת בכל הגוף
- שלשולים מרובים שלא נפסקים תחת טיפול תרופתי
- שטפי דם או דימומים בלתי נשלטים
- הרגשה כללית רעה פתאומית גם ללא הופעת חום גבוה

חשוב לזכור!

הצוות המטפל מודע לתופעות הלוואי ויודע אילו פעולות יש לנקוט כדי לאבחן אותן במועד, לטפל בהן או למנוע את התדרדרות המצב. בכל מקרה, עלייך לדווח לצוות המטפל על כל תופעה שאת חווה על מנת שנוכל לסייע לך.

כיצד ניתן לסייע לעצמכם במהלך תקופה זו:

קיימים מספר דרכים על מנת להתמודד טוב יותר עם הקשיים העלולים להתעורר בתקופה זו:

1) מידע - איסוף מידע בנוגע למחלה ולטיפולים עשוי לספק תחושה של שליטה שמקנה ביטחון וכוח. כמו כן במידה ומתעוררות שאלות בבית תוכלי לרשום אותן ולהביא איתך למפגש הבא עם הרופא והאחות ולכתוב את התשובות. ממולץ לנהל קלסר מסודר ולתייק את כל החומר הרפואי כולל מחברת לצורך כתיבת שאלות ודיווח וניהול סימפטומים ותופעות לוואי.

כמו כן ישנן גופים שיכולים לספק מידע ולסייע כדוגמת האגודה למלחמה בסרטן וכו'.

(2) יומן טיפול - חלק מהמטופלים מנהלים יומן אישי שבו הם מתעדים את אשר הם עוברים וזה עוזר להם בהתמודדות עם המחלה.

(3) אימוץ גישה חיובית - לעתים אין זה פשוט לאמץ גישה חיובית בתקופה בה שגרת חייך משתנית לחלוטין בעקבות המחלה והטיפולים. אימוץ גישה חיובית משמעו, בין השאר, לקבל את המצב הנתון אליו נקלעת, לנסות למצוא בו, למרות הכל, נקודות אור ולהיות מודע לכך שבתקופה זו יש מורדות ועליות. הרבה אנשים מדווחים על צמיחה אישית בעקבות המחלה. ניתן לקרוא ספרות בנושא או לשוחח על כך עם איש מקצוע מתחום הפסיכואונקולוגיה.

(4) ניהול זמן - הטיפול הכימי עלול לגרום לתופעות לוואי בלתי נעימות, אולם יש אנשים הממשיכים לקיים אורח חיים פעיל. יש כאלה המעדיפים להמשיך לעבוד באופן חלקי, להיפגש עם חברים ובני משפחה, לקרוא, לכתוב יומן, להקדיש זמן להליכה יומיומית ולמצוא תעסוקה מספקת. תכנון היום והצבת מטרות בהתאם ליכולתך האישית עשויים לתרום למצב הרוח ולהרגשה הכללית שלך.

(5) גורמי תמיכה - חלק מהמטופלים מעוניינים, לעיתים, להיות לבד עם עיסוקיהם ומחשבותיהם, ובזמנים אחרים הם מעדיפים להיות במחיצת יקיריהם ולחלוק עמם את רגשותיהם.

פעמים רבות בני משפחה וחברים מעוניינים לסייע לך. ייתכן שהם מתקשים להבין בדיוק מה את חווה ומרגישה, ולעתים הם אינם יודעים כיצד לעזור. כך יכול להיווצר מצב שהם מחליטים לסייע בעניינים שהם בניגוד לרצונך. כדי למנוע זאת, כדאי שתגידי להם מה עשוי להקל עליך או לתת לך הרגשה יותר טובה, תקשורת טובה ושיחה פתוחה חשובות מאוד.

גם בני המשפחה חווים שינוי ועומס, ומקבלים על עצמם תפקידים שלא היו רגילים לבצע טרם המחלה. הגדרה ברורה במה הם יכולים לסייע לך מחד, ומתן ביטוי מילולי להערכה אליהם מאידך, יכולים לסייע להתמודדות המשותפת שלכם עם התהליך המורכב בו אתם נמצאים.

חשוב לזכור!

שהרופאים והאחיות תמיד זמינים עבורך ויישמחו לסייע לך בכל נושא.

בברכת רפואה שלמה,

אנחנו כאן לשירותך

צוות הגינקולוגיה האונקולוגית

דוגמת יומן טיפולים:

יומן הטיפולים:			
שם הפרוטוקול:			
שם התרופה:			
תאריכי הטיפול:			
			(1
			(2
			(3
			(4
			(5
			(6
			(7
			(8
			(9
			(10

הערות:
